

I dag

Nei til visnipolitikkinn

Aftaná 8 ára fólkalokks—sambandsstýri varð lið brotið á afturhaldsgarðin. Lögmannssessurin kom á hendur javnaðarmanna. Fólkalokkurinn — verji peningavaldsins — misti allar álitissessir í landsins stýri.

Javnaðarflokkurinn segði aftaná seinasta val, at hann heldur vildi taka nýval beinanvegin enn at fara uppi eitt landsstýri, ið fæddi sama visnipolitikk sum tað landsstýri, ið legði frá sær.

Torført var at fáa eina landsstýris-samgongu í lag. Roynt varð allar vegir. Allar royndir at skipa landsstýri, har javnaðarflokkurinn var uttanfyri, misgæddast — sjálfur um tjóðveldismenn vóru til reiðar at seta Kr. Djurhuus aftur á Tøgnmannspallin.

Almikið leikar á og tung eru tøkini; men vinnu er í stórum stigum — eitt nú endurnýggjan skipafloans, sosiallóg-gávan o. s. fr.

Hin sosialistiska stevnan verður ikki veruleiki á hesum sinni. Til tess eru javnaðarmenn enn ov fáir, bæði í landsstýri og á tingi; men roynt verður at vinna alt, ið vinnast kann á hesi leið og við teim móguleikum, ið fyri hond eru.

Til verka — til sigurs!

TAÐ ER VERULEIKI

AT eftir kona manna metan hava tey verkföll, ið verið hava síðan 1950, tá tjóvdismenn tóku við leiðsluni í Fiskimannafelagnum, og fólkalokkurin kom uppi landsstýrið, kostað samfelagnum umleið 50 milj. kr.

SOSIALT FRAMSTIG —

NATIONALT AFTURSTIG

Altíð bagir illum barni okkurt. Soleiðis við fólkalokksmönnum. Teir megu ásaná, at nýggja sosiallógávan, ið teir ikki tordu ganga ímóti er eitt stórt framstig; men so kemur hitt gamla, niðurlagið: tjóðskapartilt afturstig.

Ilgitingarnar tróta ikki, og fyri at fáa onkran at trúgva uppá tær, verða tær teggiðar saman við tjóðskap.

Áður var tað soleiðis, at tann, sum ikki dansaði um gullkálvin við fólkalokksstevi var ónationalur.

Nú er tað vorðið ónationalt at veita gomlum, sjúkum og treingjandi trygd og hjálp til betri livikor og meira livs-áræði.

Tað er vorðið ónationalt, at í FØROYUM SKULU FØROYING-AR LIVA.

J. S. Jacobsen.

Nýggja skipanin við 900 kr. í minstuløn og 6 og 9 oyr. pr. kg í prisviðbót er stórt framstig og røkkur longri enn nakad av teimum uppskotum, ið higartil hava verið frammi í hesum málum.

Nakrar hugleiðingar:

Undir heimsbardaganum: Javnaðaruppskot um 700 kr. í minstuløn til fiskiskap verður felt, men vinnar verða 500 kr.

1951: Táverandi landsstýri roynir at avtaka alla minstuløn; tað misheppast, men tað árið fer minstulønin niður í 380 kr.

1954: Eftir uppskoti frá Føroya arbeidarafelag viðtekur løgtingið at hækka

minstulønina upp í 800 kr.

1955: Tjóðveldisleiðslan í Fiskimannafelagnum fær skert minstulønina niður í 650 kr.

1960: JAVNAÐARLANDSTÝRIÐ hækka minstulønina upp í 900 kr. og prisviðbótina til heimaútróður upp í 6 og 9 oyr. kg.

JAVNAÐARFLOKKURIN var fyrsti flokkur, ið setti fram uppskotið um dýrtíðarviðgerð av minstulønini eins og 1000 kr. í minstuløn.

Í fjór tók fólkalokkurin uppattur javnaðaruppskotið um dýrtíðarviðgerðing og tjóðveldisflokkurinn uppskotið um 1000 kr. í minstuløn.

BÆÐIR FLOKKAR UTTAN AT VISA Á EITT EINASTA OYRA AT GJALDA VIÐ

Nú JAVNAÐARLANDSTÝRIÐ hevur vinnu fiskimönnum 900 kr. í minstuløn og útróðramönnum upp í 9 oyr. kg í prisviðbót, skrivur 14. sept.:

»Orsøkin til hesa hækking er uppskot (!?) ið Erlendur Patursson legði fram á ting um at dýrtíðarviðgerða minstuløn fiskimanna.»

(Tað hevur hann ongatið gjørt!)

AT 60 pst. av øllum akforum eru skrásett í USA: 56.870.000 persónbilar, 11.160.000 lastbilar og 270.000 bussar.

AT tað í Fraklandi eru 6.040.000 akfær, Bretlandi 5.910.000, Kanada 4.620.000, Týsklandi 3.770.000 og Ruslandi 3.500.000.

AT í 1959 doyðu 38.000 fólk í USA av ferðsluvánlukkum — seinastu 50 árin: 60 milj. Amerikubúgvar komnir til skaða ella deyðir. Vanlukkuprisurin: 42 milj. kr. árliga.

AT í meðal henda 100 ferðsluvánlukkur í Danmark. 56 fólk komu til skaða, 2 doyggja.

AT Danir, ið rokna við at hava 1 bil uppá hvørja familju um 10 ár, gjalda 200 milj. kr. í biltrygging um árið.

AT ráevnið, ið brúkt verður til bensin, er avgamalt — 10 milj. ár.

AT í USA verður roknað við, at tað er 4 ferðir so vandamiklið at koyra við bil sum at flúgva.

adrir SIGA:

Vunnið er: MINSTALØN 900 kr.

FRITÍÐARLØN: 6 pst.

PRISVIÐBÓT: 6 og 9 oyr.

24. november 1959 skrivur 14. september um tey mongu vallyfti, javnaðarmenn skulu hava svikið:

»Minstuløn, fríttíðar- og onnur lyfti, ið seinri varð gingið frá, tými eg ikki at taka við.»

29. mars 1960 skrivur Dagblaðið um hetta sama evni og spyr:

»Eg fari at spyrja Sosialin:

Var tað til stuttleika?

At javnaðarmenn í seinasta valskeiði ferð eftir ferð settu uppskot fram um at hækka minstuløn fiskimanna?»

20 ÁR FARIN

Í hesum døgum eru 20 ár farin, síðan Danmark og Noreg vóru hersett og átøpin av Týskinum og Føroyar hersett av Bretum.

APRIL:

9. Danmark verður hersett, og stórt heralop gjørt á Noreg.

11. Winston Churchill boðar Parlamentinum frá, at Bretar vilja herseta Føroyar.

12. 2 bretskeir destroyarar koma á Havnina og boða frá hersetingini. — Boðað verður frá myrkalegging av Havnini og Árgjum.

13. 10.000 tons krússarin »Suffolk» og 2 destroyarar koma á Havnina og seta herfólk á land, 250 »Royal Marines».

Løgtingið mótmælir.

14. 100 hermonnum fara inn á Toftir og Strendur.

15. Løgtingið setur kriggsnevnd.

EPLINI TÍÐLIGA Á VEG. Danskur bóndi sigur frá, at gróðurin er so góður, at hann fer at taka tey fyrstu eplini upp Kristi himmalferðardag.

BARA 9 av teimum 50 USA-statunum hava ikki — aðrir, ið fyrr tóku av deyðarevsing, hava sett hana aftur í gildi. Í 1959 vóru 49 menn tiknir av døgum í USA.

Ein teirra hevði tá biðað í 9 ár í mán. og 21 dagar eftir deyðanum.

SÍÐAN 1930 eru í heri og flogvápnir tiknir 159 menn av døgum. Eingin í her flotanum síðan 1842, tá ein skipari hongdi 3 menn upp í ránokkan. Ein teirra var sonur kriggsministarans.

TEIR flestu enda dagar sínar í elektriska stólinum ella verða hongdir. Nakrir statir hava gasskamar, og í einum av statunum sleppur hin deyðadømdi at velja ímillum at verða hongdur ella skotin.

KANNINGAR av 6000 fólki í Edinburgh vistu, at 75 pst. av mannfólkunum og 25 pst. av konufólkunum royktu. Mest royktu tey, ið vóru sosialt vánaligast stillað.

100 ár eru farin, síðan Amerikubúgvar fóru at nýta tyggigummi. Seinasta ár tugdu teir 36 milliárdir tyggigummi.

SJÓVERKUR kemur av, at javnvágslimur í innara oyranum verður ávirkaður, tá støðið, ein hvíll á — skip, bilur, flogfar o. a. — ikki er í fríði, men vaggar ymsar vegir.

Sjóverkstættir fáast undir mongum heitum; men veruliga eru slogini bert tvey. Annað slagðið virkar rettuliga

svovnlígt; meðan hitt slagðið ikki bert tekur burtur sjóverkin, men ger ein í góðum lag — strammar upp.

5 SPURNINGAR

1. Í hvørjum landi liggur Solingen?
2. Hvørjum var Sókrates giftur við?
3. Hvussu nógv ár er eitt decenium?
4. Hvussu eitur mynteindin í Polen?
5. Hvussu eitur »stevnumoti» á fronskum?

(Svar aðraastaðni).

HOF og GRØN TUBORG. Longu í 1903 gjørdur Carlsberg og Tuborg bryggjarini av at býta avlopíð javnt. Hetta verður gjørt enn á døgum. Bryggjarini eru felags um allar nýlæggingar og verða stjórnað av eini 14-mannnevnd — 7 frá hvørjum.

Danskur skúlanævningur skuldi skriva stíl um Egyptaland, har m. a. felagið Christiani & Nielsen hava bygt okkurt í samband við Nilen. Í stílinum stóð m. a.:

»Danske ingeniører dæmmede Nilens vand op og lavede store kraftværker.»

BARNAMATUR

Burtur úr hesum 5 orðunum skulu tit finna nœvnini á 5 vanligum húsdjórnum:

SÁLARSORG — VRAKTOSKUR

FRISKLIGUR

e BLÅDMENN — LÆKJUR

Svar uppá 5 spurningar: 1) Týsklandi. 2) Xantippu. 3) 10. 4) zloty. 5) rendez-vous.

RUSSISKT ORÐTAK: Piparsveinur er eins og fiskur á turrum landi.

ANDEILSRØSLAN OG GRØNLAND. Um hetta evni skrivur danska andeilsblaðið »Samvirke»:

»Í betragtning af, hvad andelsbevægelsen har betydet i rigets andre dele, vil de fleste vel finde det ganske naturligt, at andelsiden tages med i billedet, når man skal drøfte Grønlands fremtid — ikke for at påtvinge Grønland noget, men for at klarlægge mulighederne. Når enkelte konservative blade luffer en misstemning over, at man har fuglt grønlandernes ønske på dette punkt, kan det vist kun være en rent vanemæssig udslag af almindelig fjendtlighed overfor andelsiden.

Lærarin: Hvat er hatta fyrri krussudullir, tú skrivur uppi bókinu? Nævningurin: Hatta er ikki krussudullir, hatta er krimsíðimsir.

Sonurin: Mamma, eg og Lars hava gjørt av, at vit ongatið skulu skeldast aftur.

Mamman: Tað gleðir meg at hoyra. Sonurin: Nei, vit ætla okkum at sláast beinan vegin.

NÝMÓTANS LIST

Gomlu listamálararnir málaðu flest ír soleiðis, at symbolið kom til sjónar á myndini, var einfalt og livgevandi.

Nú er tað symbolska, tað fatuliga og fólkaliga ofta burtur ella ógvluga fjalt, og fyrri ein part er nýmótans list tilevnað av hópisleysum, einkisigandi penslastrókum, veruleikafjarar og andliga deyð.

Løgið er, at tey flestu, ið njóta skulu listina, í tønn taka ímóti hesum listabábel, ið listarmetarnar (móti betri vitan og uppfatan?) siga góð orð fyri.

Nýmótans list kann vera — og er ofta — góð og vandalig; men tessverri oftari talentleys, ófatulig og látlurig; ja, ónaturalistisk skýggj uttan fjarasta samband við jarðarknøttin.